

Megjelen hetenkint háromszor
kedden, csütörtökön és szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljajhely, Főter 9 szám
Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Postájában minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:
Égész évre 12 korona, félfévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetésekül minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések törmérték szerint egy négyszög-
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

A VILÁGHÁBORU.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Megállítottuk az orosz előnyomulást.

Győzelmes ellentámadásunk Lupkownál.

Budapest, decz. 30.

Ausztrák-magyar vezérkar jelenti:

A Kárpátokban csapataink az uzsoki szorostól északra támadtak és több magaslatot elfoglaltak.

A lupkovi szorostól északra ellentámadásunkkal az oroszok előnyomulását megállítottuk; tovább nyugatra az ellenség gyengébb erőkkel egyes átjárókat megközelített.

Gorliczétől északra, Zakliczyntól északkeletre és a Nida alsó folyásán az orosz támadások súlyos veszteségük mellett összeomlottak.

A Tomasovtól keletre és délkeletre fekvő területen a szövetségesek előrehaladtak.

A Balkán-hadszíntéren a szerb határon nyugalom van. A montenegróiáknak az Avtovac mellett fekvő Gata és a Trebinje mellett fekvő Lastova ellen intézett éjjeli támadásait visszautasítottuk.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A lengyelországi küzdelem.

A németek előhaladása.

Berlin, dec. 30.

A német nagy vezérkar jelenti:

Kelet-Poroszországban az orosz hadsereg lovasságát Palkallenra szorítottuk vissza.

Lengyelországban a Visztula nyugati partján a támadást a Bzura-szakasztól keletre folytattuk. Egyébként a harcok a Ravka-szakaszon és attól keletre, valamint Inovlodznál és ettől délnyugatra tovább tartanak.

Külföldi híradások úgy tüntetik fel, mintha Lovitz és Skierniewice nem volnának birtokunkban. E helységeket már több mint hat napja elfoglaltuk; Skierniewice messze arcvonalunk mögött van.

A nyugati harctérről.

Felhőszakadások Flandriában.

Berlin, dec. 30.

A német nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A Nieuporttól délkeletre fekvő St. George majorért, melyet egy meglepő támadás folytán ki kellett üríteniük, még folyik a harc.

A viharok és felhőszakadások Flandriában és Észak-Franciaországban is mindkét fél állásaiban károkat okoztak.

Különbben az arcvonal egyéb részein a nap általában nyugalomban telt el.

A legfőbb hadvezetőség.

Uj év, uj küzdelmek előtt.

— dec. 31.

Szent karácsony napján töltötte be a háboru ötödik hónapját. Szent karácsony napján mult öt hónapja, hogy szívszakadva, a velőkig ható izgalommal lestük a belgrádi híreket, a Ferenc Ferdinánd gyilkosainak küldött ultimátum sorsát. Szent karácsony napján öt hónapja nyílt végig a villamos drótháló útján az egész országon a hir, hogy: „kitört a háboru!”

Akkor, öt hónappal ezelőtt még mindannyiunk számára testetlen fantom volt ez a hir, fantáziánk nem tudta fölmérni, nem tudta megfogható és érzékelhető alakba öltöztetni azt, amit ez a fogalom jelentett: „háboru”. A gigászi méreteket már éreztük, idegeinken átvibrált egy világháboru fantazmagóriája. Akkor azonban még ez az idegtépő leleskedés sötétben tapogatózott, a leg-egyszerűbb tényekről sem tudhattuk bizonyosan és kétségtelenül, hogy mi hogyan lesz? Azóta öt hónappal öregedtünk és az öt hónap alatt velünk együtt öregedett a háboru is. Öt hónap óta tények sorakoztak egymás mellé, öt hónap alatt képe és formája lett a nagy világeseménynek. Ma már, ha nem is tudjuk teljesen fölmérni és átfogni a körülöttünk zajló történelmi eseményt, legalább a magunk kicsi, szűk látószögéből sejtítünk annak a megértéséhez, hogy milyen formákat ölthet és milyen következményekkel járhat egy világháboru?

Egy dologra mindenestre már ma rámutathatunk, amiben súlyosan tévedtünk öt hónap előtt. Akkor, az izgalmas július végi és augusztusi napokban közkeletű volt az a vélemény, hogy egy világháboru nem tarthat sokáig. Öthónapos háborus iskola megtanított bennünket arra, hogy öt hónap előtt éppen abban nem volt igaza senkinek, amiben mindenki egyetértett. A modern fegyverek és a harcba küldött irtózatossá tömegek nemcsak nem siettetik, hanem éppen ellenkezőleg lehetetlenné teszik a hirtelen döntést. Öt hónap előtt nagy körültekintéssel számolt az, aki azt jósolta, hogy karácsonyra meglesz a béke és visszatér a normális kulturélet szokott rendje. Most pedig karácsony is elmult, már a világtörténelembe kitörőlehetetlenül beleirt ezerkilencszáztizennegyedik évtől bucsuzunk — s a legparányibb sejtéssel sem tudunk felelni arra a kérdésre,

mely pedig ma minden más kérdésnél bensőbb és áhitatosabb kapcsolattal nőtt az emberek szívéhez, hogy vajjon meddig tart ez a háboru?

A jobb szervezet, a jobb fölszerelés, a seregek céltudatos szelleme és lelkesedése még ma is nekünk igéri a győzelmet. De mikorára? Szomorú sóhajjal bucsuzunk a végzetes ezerkilencszáztizennegyed estendőtől. Ez az esztendő elhervasztotta az öt hónap előtt viharzó első izgalomokban kicsirázott reményseget. Ez az esztendő nem hozta meg a békét. És sóhajtvá köszöntjük a sorban ezután következő évet. Bátorralanul vigasztaljuk magunkat azzal, hogy ez az év már csakugyan a béke éve lesz. Egy esztendő azonban olyan nagyon hosszú: tizenkét egész hónap! S ezekben az izgalomokban egyetlen egy hónap is olyan végtelennek látszik!

Még egy tucat hét, azután kizöldülnek azok a fák, amelyeknek levélhullatását is a harctereken látták a katonák. Véres ősz, véres tél után véres tavaszunk lesz. És azután? A nyárban reménykedjünk? Vagy talán az őszben? Hol a vérfolyam vége? Az öthónapos lett háboru már megtanított bennünket arra, hogy nem szabad jósolni. Azok a hadvezérek, akiket megkérdeztek, hogy mit üzennek karácsonyra nekünk, az itthonmaradtaknak, erre a kérdésre majdnem egybehangzólag egyetlen egy szóval feleltek: „Kitartás!” Ez a szó pedig még hosszú megpróbáltatást jelent.

Sebesült katonák karácsonya.

Karácsonyi ünnepély Mailáth József gróf királyhelmecei és perbenyiki kórházában.

— dec. 31.

Lapunk legutóbbi számában az ujhelyi sebesültek kórházaiban lefolyt lélekemelő karácsonyi ünnepségekről számoltunk be; most a vidékről kaptunk hasonló tudósítást.

Mint királyhelmecei tudósítók írja, páratlanul meleg karácsonyi ünnepélyt rendezett a gróf Mailáth-pár folyó hó 24 én a királyhelmecei és a perbenyiki kórházaikban az ott ez idő szerint ápolás és gyógykezelés alatt álló 6 tisz és 188 közlegény részére.

A királyhelmecei kórházban fél 4 órakor jelent meg a grófi pár, továbbá Széchenyi Aladár gróf, Mailáth Stefánia, Mailáth Erzsébet és Mailáth Mária grófnők. A kórház előcsarnokában már elkészítve állott a hatalmas, gyönyörűen feldíszített karácsonyfa. A csarnok egyik oldalán 74

kosár tűnik fel, a katonák részére elkészítve, teletömve „Jézuska hozta” ajándékkal: sütemény, cigaretta, mézeskalács, dió, mogoró, alma, narancs, cukkerli, füge, datolya. Egyeszerre kigyulnak a karácsonyfa gyertyái és sorban megjelennek a sebesült katonák. A nemesszívű grófnő és gyermekei személyesen adják át az ajándékokat az örömtől és meghatottságtól boldog sebesülteknek, a hazáért hőiesen küzdő katonáknak, akiknek mindegyikéhez volt vigasztaló, buzdító szava a nemes grófi párnak és gyermekeinek.

Még ennél is lélekemelőbb lefolyású volt a perbenyiki kastélyban elhelyezett sebesült katonák részére rendezett karácsony. Ezen ünnepély este fél 7 órakor vette kezdetét. A kastély nagy csarnokában volt felállítva az arányaiban is hatalmas és mesébe illő díszben pompázó, számtalan gyertya és sok kedves csecesbecsével feldíszített karácsonyfa. A katonák számszerint 6 tisztt és 114 sebesült katonára, a hatalmas csarnok két oldalán kettős sorban sorakoztak. Jelen voltak az ünnepélyt rendező grófi pár és gyermekei: Erzsébet, Stefánia és Mária grófnők, ifj. gróf Mailáth József, gróf Mailáth Pál, továbbá gróf Széchenyi Aladár és fia Széchenyi György gróf huszár-zászlós, aki maga is a harctérről betegesen jött haza és a perbenyiki kórházban talál ápolást, továbbá Kéthelyi József huszárfőhadnagy, kórházi parancsnok, királyhelmezi Weinberger József dr. tart. főorvos, kórházi igazgató és Maly Hans dr. orvos. Néma csendben meggyújtják a karácsonyfán lévő számtalan gyertyát, számtalan vilanykörte csak úgy szórja a pazar fényt, távolról hallatszik az angyalok dala és megjelenik egy 6 angyal által vont gyönyörűen feldíszített kocsi, amelyet kétoldalt 6 angyal kísért, a hátrvédet 6 mesésen fölöltözött apró gyerekek képezi. A kocsi tele nemzetiszínű szalaggal átkötött dobozokkal, amelyekben 50—50 darab cigaretta van minden egyes katonára részére. Az angyalok mindegyik dobozt a grófnők és a komteszkeknek nyújtják át, akik azokat személyesen adják át a katonáknak. Ugyanez a grófnő és a komteszkek az ugyanez a nemzetiszínű szalagokkal feldíszített kosarakban minden egyes sebesült katonára részére egy-egy kosarat adnak, amelyben sütemény, alma, dió, mogoró, narancs, cukkerli, datolya, füge és egy kis üveg cognac van. De ezzel még nincsen vége az ünnepélynek. Miután a katonák elfogyasztották gazdag ünnepi vacsorájukat, este 9 órakor a nagy ebédlőben gyülekeznek, ahol szinpad van felállítva. Adott jelre a függöny szétrébben és megkezdődik a perbenyiki iskolás gyerekek színjátéka, akiket Bárdos Antal perbenyiki grófi káplán tanított be ez alkalomra irt „Jézus Krisztus születése” című darabjára. A két felvonásból és egy előképből álló színjáték igen nagy hatást tett, a katonák ámultak-bámultak, elfelejtették szenvedéseiket és a lélekemelő karácsonyi ünnepélyről forró kívánságaikat küldték az egék urához, hogy a nemes grófi párt és méltó gyermekeit örömmel és boldogsággal árasssa el éltek hosszú napjait mindama jóért, amelyben őket részesítették és részesítik.

Ennek a két nagyszabású — az országban legnagyobb — magánhadikórháznak a szervezéséről és működéséről érdekes adatokat tudunk meg, amelyek legnagyobb ékesszólói a grófi pár fenköltlelkűségének. A kórházak folyó évi szeptember hó 1-től állanak teljesen berendezve rendelkezésre 240 ágyval. A két kórházban három felszerelt műtőszoba van. Az igazgatói állást királyhelmezi Weinberger József dr. tart. főorvos

tölti be. Egy hét óta kisegítő orvosként a sátoraljaujhelyi megfigyelő állomáson dr. Maly Hans sebész is itt működik. Az ápoló személyzet három önkéntes és megfelelő számú vizsgázott ápolónőből áll. Gróf Mailáth Józsefné a sebeket rendszeresen kezeli, — leányai: Erzsébet, Stephanie és Mária grófnék, valamint fiai: Pál és gróf pedig minden orvosi látogatásnál kötöznek.

A teljes kórházi élelmezést, fűtést és világítást, mosást, fertőtlenítést, orvost, gyógyszer, kötszert, ápolószemélyzetet a teljes kórházi felszerelésekkel együtt a grófi család ingyenesen a sajátjából adja s folyó hó 20-ig a legénység zsoldját is előlegezte.

Érdekesek a sebesültek létszámára vonatkozó adatok is. Folyó évi szeptember 3-ától a mai napig összesen 498 sebesült katonára nyert kezelést a két kórházban. Es pedig 14 tisztt és önkéntes, 484 legénységi állománybeli. A 498 sebesültből gyógyultan elbocsátott 304, úgy hogy a mai állomány 6 tiszttől és 188 legénységből áll.

A betegállomány a királyhelmezi állandó grófi magánkórházban, a Tiszaszabályozó Társulat királyhelmezi épületében, a perbenyiki grófi kastélyban és a grófi uradalomhoz tartozó tiszti lakban van elhelyezve.

Tekintettel a nagy katonai létszámra, Kéthelyi József huszárfőhadnagy mint parancsnok van a kórházakhoz kirendelve.

HIREK.

A háboru gyógyhatása. Erről is lehet beszélni. Béke-időben se szeri, se száma azoknak a honfériaknak és honhölgyeknek, akiknek egész életük csupa jaj, csupa panasz. Egyiket zavarja az utcazaja, másik idegességében nem tud mit tenni, a harmadik megesküdne, hogy tényleg temetőbe vinnék, ha a nyarat nem — Dalatosfüreden toltene; akad, aki állandóan oly fáradt, hogy nem bír dolgozni.

Még sok ilyen manap divatos betegségben szenvedőt ismerünk. És ezek közül most egyiknek sincs eszéágában semmi ilyesféle panasz. A férfiak vagy idehaza végeznek megerőltető munkát, vagy pláne gránátok csapkodása, a háboru ideg-rázó zajában szerzik a vitézség jevényeit, az állítólag beteg nők pedig éjjelt nappallá téve serénykednek a jótékonyág vagy betegápolás terén.

Hol van hát a sok jaj, a béke sok felpanaszolt betegsége? Eltűnt a békével együtt. A nagy idők nagy eseményei közepette az embermilliók nem érnek rá a testkultuszra, a maguk vizsgáltatására. Már pedig e mai ideges kor gyermekeinek legnagyobb része a fürdőzésre, pihenésre címet adó betegséget úgy szerzi, hogy egyre morfondírozik: egészséges-e ő? Persze az állandó s az esetleges betegségtől való félelem által megriasztott megfigyelés feltétlenül felfedezi valami betegség csiráját és így születik meg a — képzelt betegség.

Azonban eldördült a világháboru első ágyulövése s ettől a képzelt betegségek milliói úgy megijedtek, hogy menten elszaladtak a megsemmisülésbe.

Jó lesz ezt megjegyezni a béke-időkre, főképp az orvosoknak és a fürdőingerben leledző öngyógyítók férjeinek. Ezek majd így szólhatnak ezután az ily képzelt betegségekben szenvedő pácienseik feleségeiknek: — Ennek a betegségnek csak egy gyógyszere van: a világháboru!

Tessék elhinni, e gondolatra menten meggyógyul a beteg!

Lapunk legközelebbi száma kedden, január 5-én délelőtt fog megjelenni.

— **Gratuláció-megváltás.** E címen újabb Vass József 3 koronát, dr. Kovaliczky Elek 5 koronát, Bényey István 5 koronát és Dános Miklós 5 koronát, Gyulay Károly igazgató pedig 10 koronát adott át szerkesztőségünknek, mely összeget az újhelyi hadbavonultak családjait segélyező központi bizottsághoz eljuttattuk.

— **Ugyancsak gratuláció-megváltás** címén 5—5 koronát küldött hozzánk a Vörös Kereszt javára Ujjfalussy Mihály kir. erdőtanácsos és Ureczky Sándor. Ezen összegeket is rendeltési helyére juttattuk.

Végül újévi gratuláció megváltás címén 10 koronát adományozott az Újhelyben elhunyt hős katonák síremlékére Szeszler Ödön. Ezt az összeget bankban kezelt alapunkhoz esatoltuk.

— **Adományok a főispáni hivatalnál.** A katonák karácsonyi ajándékára a bőlyi körjegyző 27 koronát küldött be a vármegye főispánjához, mely összeg illetékes helyre lett juttatva. A szerencsi járásban a katonák karácsonyi ajándékára 386 kor. 30 fillér gyűlt össze. Az adakozók nagy számára való tekintettel a főispáni hivatal a névsort a lapokban nem közölheti. A nemes szívű adakozók fogadják ez uton a főispán köszönetét.

— **Köszönetnyilvánítás.** Gróf Wallis Gyuláné ömeltósága a Benoth Zion Izr. Nőegylet szegényei számára 20 korona kegyes adományt méltóztatott juttatni. E nagylelkű adományért úgy a kegyes adományozónak, valamint az adomány szives közvetítőjének, dr. Ambrózy Ágoston urnak, az egyesület nevében hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Helyettesítés.** A felfüggesztés alatt álló radi körjegyző helyettesítésével Kluger Miklós, a 4 év óta ottmüködő aljegyző lett megbízva.

— **Eljegyzés.** Gicsei Diószegny György uradalmi gazdatiszt f. hó 24-én eljegyezte Dóbiás Ede kerületi felügyelő, műszaki főtanácsos leányát, Idát Budapesten.

— **Értesítés.** A saujhelyi evang. egyháznak f. hó 31-iki u. n. 6-évesti isteni tisztelette este 5 órakor kezdődik.

— **Perczel Sári Újhelyben.** Mezey igazgató, hogy a szezon felélénkítse, ez idén korán megkezdte a vendégzerepeltetéseket. Első lesz a sorban Perczel Sári, a Király Színház kitűnő művésznője, aki a tavaly teljeseen megnyerte s valóságos lázba hozta az újhelyi publikumot. Perczel Sári hétfőn, kedden és szerdán, jan. 4., 5. és 6-án lép fel. — Eljártsza a Leányvásár és a Nemtudomka főszerepeit, a harmadik vendégjátéka felől még nem határoztak.

— **Nyilvános nyugtázás.** A sátoraljaujhelyi ker. munkásbiztosító pénztár által a hadbavonultak alsó ruhával leendő ellátása iránt indított gyűjtés, ezideig való eredménye 411 kor. 59 fil. volt. Ezen összegből sátoraljaujhelyben a munkaadó urak 125. k. 77 fil., a szerencsi cukorgyár alkalmazottai 285 kor. 72 fil. adományoztak. Beszeresztetett eddig 50—50 alsó és felsőtrikó, 50 pár érmelegítő és 50 pár kesztyű. A Hadsegélyző Hivatalhoz azzal küldetett meg, hogy azokat a 10. honv. gy. e. és a 65. közös gy. e.-hez küldje meg, hogy azokat fiaink használják el.

— **A színház.** Kedden este sajnálatosan gyér közönség előtt a Tanítónőt, Bródy Sándor pompás színjátékát adták s az előadás ismét alkalmat adott a társulat drámai művésznőjének, Verő Jankának arra, hogy elsőrangú kvalitásairól, kiváló

színjátszó képességéről bizonyosságot tegyen. Jeles alakítását a csekély számú közönség a legteljesebb mértékben méltányolta és az est folyamán sűrűn hangzott fel az elismerés meleg tapsvihara. Kitűnő partnere volt Verőnek Réthelyi Ödön, ez az univerzális jó színész, aki nekünk drámai szerepekben különösen tetszik. Volt még egy-két szereplő, aki megállotta a helyét, sajnos, azonban egyes szereplőknek kirívó gyengeség ezuttal is zavarólag hatott.

Ma este a színházban igen gazdag műsorral fényes szilveszteri kabaré lesz, amelyen a társulat tagjai pompás számokkal vesz részt.

Már megjelent

Zemplén Naptára.

Ára 1 korona.

Kapható kiadóhivatalunkban és az elárusítóknál.

NYILT TÉR. *)

Igen tisztelt vendégeink

Boldog új évet

kíván

Messinger Mór,

a „Központi Kávéház” tulajdonosa.

*) Az e rovat alatt közöltetett a beiktató vállalat felelősséget. Szerk.

Felelős szerkesztő: **Teleky Sándor.**

Laptulajdonos: **Ehler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Boreladás.

Eladom 1914-ik évi lehozott erős szomorodni bényei boraimat. **Ára egy hordónak literenkint 90 fillér** a liszkatolcsvai állomásra szállítva. A jó állapotban lévő üres hordókat a liszkatolcsvai állomáson 8 koronájával vissza veszem. — **Értesítést kérek Sátoraljaujhelyre**

Tolcsvai NAGY BARNÁ.

Klein József

szobafestő, tapétázó és mázoló

Sátoraljaujhely

Rákóczi-utca 63. szám a.

I-só rendű modern kivitel. Legfinomabb bel- és külföldi anyagok.

Telefon szám: 22.

SZOLYVAI GYÓGYVIZ.

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

Kapható mindenütt.

Megrendelhető az uradalmi ásvány vizek kezeléségénél Szolyván

Sátoraljaujhely, nyomtatott Ehler Gyula „Zemplén” könyvnyomtató intézetében.

VÉGE

543

B

146